

ISINMA ETKİNLİKLERİ

Müze ve benzeri sanat mekanları alışıldık öğrenme alanları olmadığından, çocuk gruplarıyla müzelere yapılacak ziyaretlerin akışını oluştururken, ziyaretten önce, “Müzeye hoş geldiniz” çalışmaları yapılması önerilir. Çocuklar arasında müze ve benzeri sanat mekanlarında daha önce hiç bulunmamış çocuklar olabileceği gibi, müze ziyareti yapmış veya söz konusu ziyaretin yapıldığı müzeyi bilen çocuklar da olabilir. Durum ne olursa olsun, eğitmen çocuklara söz konusu müzeyi ilk kez bir grup olarak ziyaret ettiklerini ve bunun herkes için yeni bir deneyim olduğunu aktarır. Bunun için yapılacak ön çalışmaların, bir aradalığı ve uyumu güçlendirici etkinlikler olmasında büyük yarar vardır.

Birlikte Sanat Etkinlik Çantası içinde bulunan Etkinlik Kartları müzede bulunan sanat eserlerine ilişkindir. Bu kartlarla yapılacak etkinliklere başlamadan önce kullanılmak üzere, yukarıda sözü edilen nedenlerle, örnek ısınma çalışmaları içeren elinizdeki bu kart tasarlanmıştır. Bu çalışmayla müzenin fiziksel yapısını tanımak, müze ortamına ısınmak, katılımcıları birbirlerine ve mekana aşina kılmak, müze çalışanlarından gruba eşlik edecek yeni kişiler var ise onlarla tanışmak, birbirini tanımayan bir çocuk grubunu tanıştırmak, öncesinde tanışanları ise yeni bir ortamda yapılacak farklı çalışmalara hazırlamak amaçlanmıştır.

GENEL ISINMA ETKİNLİKLERİ

1. KİM, NE YAPTI? (– Müze bahçesi, giriş holü veya herhangi uygun bir alan kullanılabilir):

Çocuklar bir çember oluşturacak şekilde oturur ya da ayakta durur. Eğitmen aşağıdaki örneklerle benzer cümleler söyler. Eğitmenin söylediği cümleye katılanlar çemberde bir adım öne gelir, sonra yerlerine döner. Bu çalışma çocukların kendi aralarındaki fark ve benzerlikleri keşfetmelerine yardımcı olur. Bu çalışma aynı zamanda çocukların müzelere, sanat ve el işi çalışmalarına olan ilgilerini sezebilmek için de faydalıdır.

Örneğin:

- “Daha önce bir müzeye gitmiş olanlar” “Daha önce bu müzeye gelmiş olanlar”
“Bugün müzeye otobüsle gelenler” “Bugün müzeye yürüyerek gelenler”
“Okulda sanatla ilgili dersleri sevenler” “Resim dersini sevenler” “Müzik dersini sevenler”
“Evde el işi, boyama ya da resim yapanlar”
“Müzenin içinde neler var acaba diye merak edenler”

Alternatif öneriler:Çocuklar bir çember halinde ayakta durur. Yukarıdaki örnek cümlelere cevap olarak çocuklar örneğin, sol bacağını kaldırabilir veya bir kere yerinde sıçrar. Eğitmen her sefer farklı sorular ve farklı bir hareket önererek etkinliği daha eğlenceli hale getirebilir.

2. ALKIŞ ÇEMBERİ:

Bu çalışma çocukların birbirleriyle uyum içerisinde davranmalarını kolaylaştırmayı amaçlar. Çocuklar çember halinde durur ya da oturur. Çocuk grubu ilk önce müzeye gelişlerini kutlamak ve birbirlerine “hoş geldin” demek üzere aynı anda büyük bir alkış yapar. Etkinlik, alkış motifiyle sürer.

1. İlk turda her çocuk sırayla tek alkış yapar. Alkış hareketi sırayla, sola doğru, adeta bir kişiden diğerine geçerek devam eder, böylece alkış çemberi tamamlanır. Bu bir kere daha tekrar edilir.
2. İkinci turda el çırpmanın temposu ilk kişiden, yine sola doğru, çok yavaş başlar, giderek hızlanır. Bu tur da bir kere daha tekrarlanır.
3. Üçüncü turda grup mümkün olan en yüksek hızla, ama birbirinin sırasını gözeterek, sola doğru, sırayla el çırpır. Hızlı yapma telaşıyla sıra takip edilememişse, eğitmen, amacın hızlı olmak kadar, bir dalga gibi akmak, birbirini takip edip uyumlu olabilmek olduğunu belirtir. Aynı tur bir kere daha tekrarlanır.

Alternatif hareketler: El çırpma yerine, soldaki kişiyle avuç içlerini birbirine çarpmak suretiyle “Çak” yapılabilir. Alternatif olarak, bir kişi eğilir ve onun iki yanında ayakta duran iki kişi birbiriyle “Çak” yapar. Sonra eğilen kişi doğrulur ve onun solundaki kişi eğilir. Eğilen kişinin iki yanında ayakta duranlar “Çak” yapar. Yukarıdaki üç aşama burada da tekrar edilir.

3. ELLER DİZE:

Bu çalışmada bedensel teması beklenmedik, şaşırtıcı ve eğlendirici hale getirerek, çocuklar arası teması artırmak amaçlanır. Çocuklar bir çember oluşturur.

Birinci turda, eğitmen bedenini iki kısmını söyler ve her çocuk kendi bedeninde bu iki kısmı birbirlerine değdirir. Örneğin: Eller dize, ayak dize, dirsek dirseğe, el başa, avuç içi çeneye... gibi. Çocuklar da çeşitli kombinasyonlar üretebilir ve grupta herkes söylenen yeni kombinasyonu yapar.

İkinci turda çocuklar birer çift oluşturur. Sırası gelen çift bedeninden iki kısım söyler. Tüm çiftler bu iki kısmı karşılıklı olarak birbirlerine değdirmeye çalışır. Örneğin, birinci çift “Eller dize,” diye bağırırsa, tüm çiftlerde bir çocuğun eli, eşinin dizine değer. İkinci çift, “Sırt sırta” derse, tüm çiftlerde bir çocuk sırtını diğerinin sırtına değdirir. Üçüncü çift, “Çene omuza” derse tüm çiftlerde bir çocuk çenesi, diğerinin omzuna koyar. Her çift bir kombinasyon söyleyene kadar oyun sürer.

Öneri: Çocukların birbirlerine temas etmeye çekindiği, teması tercih etmediği veya eğitmenin teması henüz erken bulduğu durumlarda, bedenini söylenen iki kısmı birbirine değmeden, sadece yaklaşırlar. Böyle hallerde yönerge, dokunma üzerine değil, “o kısımları birbirine yaklaştırmak ama dokunmamak” üzerine verilir. Böyle bir çekince sadece bir veya iki çocuk için varsa dahi, eğitmen yönergeyi bu şekilde vermelidir.

4. EV SAHİBİ – MİSAFİR

Bu çalışmanın amacı, katılımcıların zihinlerini ve bedenlerini hareketlendirmektir. Katılımcılar hem birbirleriyle eş olmayı, hem ebe olmayı, hem dayanışmayı, hem misafir kabul etmeyi hem de misafir olmayı deneyimler. Bu karşılaşmalar aynı zamanda belli konularda sohbet etmelerine vesile olur.

Eğitmen, katılımcılara kim gönüllü olmak ister diye sorar. Bir kişi gönüllü olur. Eğitmen kalan katılımcıları üçerli gruplara böler. Gruplardaki iki kişi, her iki elleriyle el ele tutuşur. Üçüncü kişi ortalarına geçer. Eğitmen el ele tutuşanların ev sahibi, ortalarındaki kişinin ise misafir olduğunu bildirir. Üçerli gruplar büyük bir çember şeklinde konumlanır, gönüllü ebe bu çemberin ortasında durur.

Ev sahibi olanların, el ele tutuşan kollarından biri ön kapı, diğeri arka kapıdır. Kapılar kapalıdır ve her evde bir misafir vardır. Gönüllü kişi ebedir ve ebe dışarıda kalmıştır. Eğitmen her komut verdiğinde, örneğin el çırptığında, tüm ev sahipleri ön kapıları açar. Her misafir bulunduğu evden çıkıp başka bir eve girer. Misafirler başka evlere misafir olmaya çalışırken, ebe de evlerden birine misafir olmaya çalışır. Tüm ev sahipleri misafiri çok sever, dolayısıyla evlerine mutlaka bir misafir alır. Hiçbir ev boş kalmaz ya da hiçbir ev iki misafir alamaz. Burada hızlı olmak önemlidir. Ebe de aynı anda bir eve girmeye çalıştığı için, bir kişi mutlaka çemberin ortasında boşta kalır.

Bir kere yer değiştirildi mi, her üçlü kendi içinde kısa bir sohbet yapar. Ev sahipleri “hoş geldin” der ve eğitmen her seferinde bir yönerge verir. Örneğin, “en son okuduğunuz kitaplar”, “en çok sevdiğiniz şarkı”, “yapmayı hiç sevmediğiniz bir iř”, “en sevdiğiniz yemek,” gibi. Üçlü gruplar bu konuda kısa bir sohbet eder, ta ki eğitmen yeniden el çırpana kadar. Komut geldiğinde misafirler yine ev değiştirir ve ebe de bir eve misafir olmaya çalışır. Oyun, katılımcıların hepsi hem ev sahibi hem de ebe olduğunda sonlanır.

5. RÜZGÂR NEREDEN ESİYOR?

Katılımcılar ayakta çember oluşturacak şekilde sıralanır. Eğitmen katılımcıların da onayıyla bir gönüllü seçer. Gönüllü çemberin ortasına geçer. Tüm katılımcılar aynı anda el çırpar ve ortadaki ebeye hep bir ağızdan “Rüzgâr nereden esiyor?” diye sorar. Ortadaki kişi, kendinde olan bir özelliği yüksek sesle söyler. Örneğin, mantı seviyorsa “Mantı sevenlerden esiyor” der veya basketbol seviyorsa “Basketbol sevenlerden esiyor” der. Reggae müzik seviyorsa “Reggae müzik sevenlerden esiyor” der. Söylenen özelliğe sahip katılımcılar çemberde yer değiştirmelidir. Örneğin “Mantı sevenlerden esiyor” dediğinde, mantı seven katılımcılar birbirleriyle yer değiştirmelidir. Tam o anda ortadaki kişi yer değiştirenlerden birinin çemberdeki yerini kapmaya çalışır. Yer kapamayan kişi yeni ebe olur. Tüm grup hep bir ağızdan yeni ebeye “Rüzgâr nereden esiyor?” diye sorar, oyun bu şekilde sürer.

BİRBİRİNİ TANIMA ETKİNLİKLERİ

1. BEN KİMİM?

Bu çalışma için bir rulo tuvalet kağıdı kullanılır. Herkes bu tuvalet kağıdından istediği kadar yaprak koparır. Herkes aldıktan sonra, çocuklar çember şeklinde sıralanır.

Eğitmen çocuklardan, kopardıkları yaprak kadar (ellerindeki her bir yaprak için) kendileri hakkında bir bilgi vermelerini, bir özelliklerini söylemelerini ister. Örneğin, elinde 5 yaprak olan çocuk kendine dair 5 şey söylemelidir. Örneğin, “Macera kitabı okumayı severim. Meyve yemeyi hiç sevmem. Üç kardeşim var. Trenle dünyayı gezmek isterdim. Yarın kütüphaneye gideceğim için heyecanlıyım,” der.

2. BİZ HEPİMİZ

Eğitmen çocukları bir araya toplar. Örneğin, yaşlarını sormaya başlar. Hızlıca gruptaki yaş aralığını duymuş olur. Her yaş grubu için o mekanda bir nokta gösterir, yere işaret koyar veya renkli kağıtlar kullanarak bir nokta belirler. O yaşta olanlar kendi noktasında buluşur.

Eğitmen, çocukları tekrar bir araya toplar, hızlıca ayakkabı numaralarını sorar. Her numara için bir çizgi üzerinde bir yer belirler. Örneğin, çocuklar ayakkabı numarası büyük olandan küçüğe doğru düz bir çizgi üzerinde dizilir.

Eğitmen çocukları tekrar bir araya toplar, kardeş sayılarını sorar. Bu sayılara birer köşe belirler, her çocuk kendi kardeş sayısına göre o köşede diğer arkadaşlarıyla buluşur.

Eğitmen çocukları tekrar bir araya toplar. Odanın 4 köşesine birer mevsim ismi yazar. Kim hangi mevsimi daha çok seviyorsa o köşe-ye gider ve kendisiyle aynı mevsimi seven arkadaşlarıyla buluşur. Eğitmen başka ortaklık ya da farklılıklar bularak etkinliğe geliştirebilir.

Öneri: Bu etkinlikte çocuklar en az 3 veya 4 başlık etrafında, peş peşe gruplar oluşturmalıdır. Böylece herkesin birbiriyle bazı ortak noktalarda yan yana gelebildiğe veya başka bir noktada uzağa düşebildiğe görülebilmeli, bir özellikleri nedeniyle çocuklar birbirinden ayrışmış hissetmemelidir. Örneğin, ayak numarası arkadaşlarına göre çok büyük olan bir çocuk, bu durumla ilgili kendini kötü veya yalnız hissedebilir. Ancak hemen arkasından başka bir tema altında başka bir grupta bir çok arkadaşıyla birlikte durabilmek, onu bu duygudan uzaklaştıracak ve farklı özellikleriyle farklı kişilerle ortaklaşabildiğini ona hissettirecektir.

GRUP İÇİNDE ÇİFTLER OLUŐTURABİLMEK

Çocuk gruplarında çiftler oluşturmanın çeşitli keyifli yolları olabilir. Bunu çok az bir malzemeyle yapmak mümkündür.

1. TOMBALA

Farklı renkteki kağıtlardan küçük parçalar kesilerek, içi görünmeyen bir torbaya her renkten iki tane konur. Torba, tombala çekirme yöntemiyle, çocuklar arasında gezdirilir, herkes bir kağıt çeker. Aynı renk kağıdı çeken çocuklar eş olur.

2. İP ÇEKME

Aynı ip yumağından, grupta var olan çift sayısı kadar kesilmiş, çeşitli uzunlukta şeritler hazırlanır.

Bu ipler, bir demet çieği tutar gibi, ortasından birleştirilir. O şekilde yere bırakılır.

Çocuklar çember şeklinde iplerin etrafında sıralanır, “haydi” komutuyla aynı anda ortaya yaklaşır, her çocuk bir ipin ucunu hafifçe tutar. “Geri” komutu gelince yavaşça geri adım atarlar, böylece hangi iki çocuk aynı ipin iki ucunu tutmuş ise, onlar eş olur.

3. BULMACA

Eğitmen grupta var olan çocuk sayısının yarısı kadar kartpostal getirir veya görsel çıktıları hazırlar. Kartpostalları ortadan ikiye keser. Kartpostalların tersini çevirerek, iskambil destesinden kart çektişi gibi, çocuklara sırayla bu yarım kartpostalları çektişi. “Çevir” komutuyla herkes kartpostalına bakar, diğer arkadaşlarını dolaşarak, eşini bulmaya çalışır. Eşini bulan çift kartpostalını birleştirip yere koyar ve yanında durur. Çiftler böylece belirlenmiş olur.

Öneri: Üçlü veya dörtlü gruplar yapmak istenirse, kartpostal veya seçilen görsel üçe veya dörde de bölünebilir. Bu kartpostal veya görsellerin sanat eseri görselleri olması, az sonra müze içinde yapılacak etkinliklerle güzel bir bağ kurabilir.